

1. Tło: na zielonej łące siedzi szary zając. W trawie widać różnokolorowe, wzorzyste pisanki, a nad tym wszystkim zwieszają się gałęzie drzewa, upstrzone kwitnącymi na różowo kwiatami. Tekst: Frohe Ostern. Happy Easter, Vrolijk Pasen, Buona Pasqua, Христос Воскрес, Felices Pascuas, Bonne Paques. Wesołych Świąt Wielkanocnych! Tradycje i zwyczaje wielkanocne regionu i świata. Start. Tło slajdów od 2 do 31 przedstawia zbliżenie na wysoką trawę, zdobną w wyrastające gdzieniegdzie żonkile, w której rozrzucono wielobarwne pisanki. 2. Grafika: obraz Jezusa, wjeżdżającego do miasta na grzbiecie osła. Przed Chrystusem biegnie troje dzieci, trzymając w dłoniach palmy i kwiaty, a zgromadzeni wokół ludzie stoją lub klęczą, witając go z szacunkiem. Pytanie: Niedziela Palmowa upamiętnia przybycie Chrystusa do ...? Odpowiedzi: Damaszku, Jerozolimy, Kanaanu. Prawidłowa odpowiedź: Jerozolimy. W razie udzielenia błędnej odpowiedzi na którekolwiek z pytań, pojawia się żółty znak X oraz dwie grafiki, przedstawiające brązowe zajaczki harcujące wokół kęp wiosennych kwiatów. 3. Grafika: trzy zielone liście palmy. Tekst: Rozpoczynająca Wielki Tydzień Niedziela Palmowa nawiązuje do przybycia Chrystusa do Jerozolimy. Dziś gałązki palm symbolizują ból i cierpienie Chrystusa. 4. Grafika: fragment krakowskiego rynku, na którym zebrała się grupa kobiet, w różnym wieku, ubranych w tradycyjne krakowskie stroje. Na pierwszym planie stoją dwie młode dziewczyny wspólnie unoszące ku niebu dużą palmę, ozdobioną długimi kolorowymi wstążkami powiewającymi na wietrze. Pytanie: Do zwyczajów którego regionu nawiązuje wygląd jaworzniczkich palm? Odpowiedzi: małopolskiego, śląskiego, świętokrzyskiego. Prawidłowa odpowiedź: małopolskiego. 5. Grafika: tłum ludzi, przede wszystkim dzieci, wyciągających przed siebie niewielkie, kolorowe palmy. Podpis: Niedziela Palmowa w Jaworznie. Tekst: Wygląd jaworzniczkich palm nawiązuje do tradycji regionu małopolskiego. Palmy wykonuje się ze słomy, a do ich dekoracji używa się kolorowych wstążek. 6. Grafika: 1. Na tle tłumu ludzi stoi czarnoskóry chłopiec, ubrany w białą koszulę z wzorzystym kołnierzykiem, którego głowę zdobi jasnożółta palmowa opaska. 2. Zbliżenie na dłoń, której palce zdobią zielone pierścienie z palmowych liści. Pytanie: Do tradycji którego kraju należy noszenie opasek i pierścieni palmowych? Odpowiedzi: Etiopii, Kenii, Botswany. Prawidłowa odpowiedź: Etiopii. 7. Grafika: człowiek oparty o drzewo rosnące na wzniesieniu, zwrócony tyłem do widza i wpatrzony w widoczny w oddali wulkan. Tekst: W Niedzielę Palmową chrześcijanie mieszkający w Etiopii noszą własnoręcznie wykonaną biżuterię z liści. Palmowe pierścienie i opaski najczęściej możemy zauważyć u dzieci. 8. Grafika: grupa dzieci w góralskich kapeluszach, pod opieką mężczyzny, pali szmacianą kukłę w ognisku. Pytanie: Kogo symbolizuje szmaciana kukła, którą pali się w Wielką Środę? Odpowiedzi: Jana, Pawła, Judasza. Prawidłowa odpowiedź: Judasza. 9. Grafika: grupa dzieci w góralskich kapeluszach, okłada szmacianą kukłę przy pomocy długich kijów. Tekst: Kukła symbolizuje Judasza, apostoła, który zdradził i sprzedał Jezusa za 30 srebrników. Wedle dawnych zwyczajów w Wielką Środę dzieci mają za zadanie wypędzić Judasza. W tym celu tworzą szmacianą kukłę, którą najpierw okładają kijami, a następnie palą w ognisku. 10. Grafika to trzy wizerunki Chrystusa. 1. Zbliżenie na twarz w ciernistej koronie. 2. Ujęcie całej postaci przybitej do krzyża. 3. Ciało złożone w grobie. Pytanie: Czego dotyczy Triduum Sacrum? Odpowiedzi: mycia nóg, Chrystusa na Górze Oliwnej, Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa. Prawidłowa odpowiedź: Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa. 11. Obraz Leonarda da Vinci pt. „Ostatnia Wieczerza”, który przedstawia Jezusa, siedzącego przy stole w otoczeniu apostołów. Tekst: Istotę Triduum Sacrum stanowi świętowanie Misterium Paschalnego, czyli Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa. Triduum Sacrum rozpoczyna się w Wielki Czwartek wieczorem, a kończy niesporami Niedzieli Wielkanocnej. 12. Obraz przedstawiający zmartwychwstałego Chrystusa w białej szacie. Pytanie: Jak nazywa się Zmartwychwstanie Chrystusa w prawosławiu? Odpowiedzi: Rezurekcją, Paschą, Dniem Bożym. Prawidłowa odpowiedź: Paschą. 13. Obraz zmartwychwstałego Chrystusa, przed którym klęczy Maria Magdalena. Tekst: Zmartwychwstanie Pańskie w prawosławiu zwie się „Paschą”, co oznacza dosłownie: przejście Jezusa Chrystusa ze świata doczesnego do Świata swojego Ojca. Wielkanoc jest najstarszym i najważniejszym świętem chrześcijańskim upamiętniającym historię zbawienia ludzkości. Święto obchodzone jest przez kościoły chrześcijańskie, według Nicejskiego Wyznania Wiary z 325 r. 14. Zdjęcie cerkwi wypełnionej ludźmi, z bogato nakrytym stołem umieszczonym w

centrum. Pytanie: Jak nazywa się śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa w kościele prawosławnym? Odpowiedzi: Jutrznia Paschalna, uczta swiatla, Zwyciestwem Chrystusa. Prawidlowa odpowiedz: Jutrznia Paschalna. 15. Grafika: zblizenie wielkanocnego stołu, z palacą się swieca, kolorowymi pisankami i ciastami. Podpis: Na prawoslawnym stole wielkanocnym królują jaja, babki, a przede wszystkim pascha serowa z orzechami. Tekst: W kościele prawoslawnym określa się śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa jako jutrznię paschalną. Najważniejszym elementem, oprócz obficie nakrytego stołu na środku Cerkwi, jest światło symbolizujące samego Boga. 16. Zdjęcie koszyczka wypełnionego tradycyjnymi wiktuałami oraz przybranego białymi serwetami z czerwonymi wzorami. Podpis: Tradycyjna święconka niemiecka (bawarska). Pytanie: Z jakiego kraju pochodzi zwyczaj wypiekania drożdżowego baranka do wielkanocnej święconki? Odpowiedzi: z Wielkiej Brytanii, z Polski, z Niemiec. Prawidlowa odpowiedz: z Niemiec. 17. Zdjęcie koszyczka, którego zawartość została opisana w tekście. Tekst: Obecność drożdżowego baranka w wielkanocnym koszyczku zawdzięczamy wpływowi tradycji niemieckiej, zgodnie z którą w święconce powinna znaleźć się również świeca. Natomiast, zarówno w Polsce jak i w innych krajach, pokarmy wchodzące w skład święconki to: jaja, kolorowe pisanki, wędlina, kiełbasa, pieprz, sól kuchenna, chrzan oraz miód. 18. Czarno-biała fotografia przedstawia dwoje ludzi, klęczących na tle pół i trzymających w dłoniach niewielkie krzyżyki. Podpis: Krzyżyki z palm, region gliwicki, lata 30. XX w. Pytanie: Cemu służyło połykanie bazi, zaraz po wyjściu z kościoła, w Niedzielę Palmową? Odpowiedzi: zapobieganiu bólowi gardła, zapobieganiu nieszczęściu, zapobieganiu niedoli. Prawidlowa odpowiedz: zapobieganiu bólowi gardła. 19. Zdjęcie bazi w zbliżeniu. Tekst: Połykanie bazi zaraz po wyjściu z kościoła miało zapobiegać bólowi gardła, a także wróżyło zdrowie i bogactwo. 20. Obraz przedstawia tłum ludzi zebranych wokół krzyży, na których wisi Jezus i dwóch innych mężczyzn. Pytanie: Co święcono na pamiątkę ukrzyżowania Chrystusa w Wielki Piątek? Odpowiedzi: ciernie, krzyż, całun. Prawidlowa odpowiedz: ciernie. 21. Grafika: 1. Zdjęcie cierni w dużym powiększeniu. 2. Obraz Matki Boskiej z dzieciątkiem na ręku. Tekst: W XIX w. w Jaworznie, na pamiątkę ukrzyżowania Chrystusa, w Wielki Piątek święcono ciernie, które następnie zawieszano za świętymi obrazami. 22. Trzy zdjęcia zwierząt na tle zielonej trawy. 1. Biały baranek. 2. Żółte kurczątko. 3. Brązowy zajączek. Pytanie: Co kryje się pod nazwą agnusek? Odpowiedzi: baranek, kurczątko, zajączek. Prawidlowa odpowiedz: baranek. 23. Zdjęcie: cukrowy baranek, a wokół niego żonkile i pisanki. Agnusek to baranek wielkanocny tradycyjnie wypiekany podczas Dnia Męki Pańskiej przez jaworznicke gospodynie w XIX wieku. Co ciekawe, ówczesne wielkanocne słodkości nie przybierały wyłącznie kształtu baranka, gdyż wypiekano również kogutki, kacuszki, a nawet prosiaczki. Do wykonania tych świątecznych cudów, gospodynie używały cukru albo ciasta zaprawionego rumiankiem, melisą lub miętą. 24. Zdjęcie grupy młodych mężczyzn ubranych w tradycyjne krakowskie stroje. Na pierwszym planie stoi mężczyzna o usmolonej twarzy w ciemnym podartym ubraniu. Pytanie: Który zwyczaj ludowy, obchodzony w Poniedziałek Wielkanocny, zachował się w podkrakowskich wsiach? Odpowiedzi: Śmigus Dyngus, Siuda Baba, Procesja konna. Prawidlowa odpowiedz: Siuda Baba. 25. Zdjęcie dwóch mężczyzn przebranych za Siude Baby, którzy obejmują się ramionami i szeroko uśmiechają. Tekst: Siuda Baba to polski zwyczaj ludowy obchodzony w Poniedziałek Wielkanocny, który współcześnie zachował się jedynie w podkrakowskich wsiach i Wieliczce. Siuda Baba to mężczyzna przebrany za usmoloną kobietę w podartym ubraniu. Chodzi od domu do domu w towarzystwie Cygana i kilku Krakowiaków, zbierając datki i szukając młodych panien, by wysmarować je sadzą. 26. Trzy zdjęcia: 1. Ptak o niebiesko-czerwono-różowym umaszczeniu piór. 2. Zdjęcie pszczoły w powiększeniu. 3. Motyl o niebiesko-żółto-czarnych skrzydłach. Pytanie: Jakie zwierzę jest symbolem Zmartwychwstania Chrystusa w tradycji afrykańskich chrześcijan? Odpowiedzi: ptak, pszczoła, motyl. Prawidlowa odpowiedz: motyl. 27. Grafika: 1. Niebieski motyl w locie. 2. Grupa uśmiechniętych dzieci ubranych w jaskrawe kolory. Podpis: Dzieci celebują Zmartwychwstanie Chrystusa poprzez śpiew, taniec i grę na bębnach. Tekst: W Afryce symbolem Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa jest motyl. 28. Grafika: 1. Grupa ludzi w rzece Ganges, 2. Budynek ozdobiony kolorowymi wzorami charakterystycznymi dla Indii. 3. Grób oświetlony świecami, a wokół tłum ludzi. Pytanie: Gdzie indyjscy chrześcijanie oczekują Zmartwychwstania

Chrystusa? Odpowiedzi: nad Gangesem, w świątyni, przy grobach swoich bliskich. Prawidłowa odpowiedź: przy grobach swoich bliskich. 29. Dwa zdjęcia przedstawiające ludzi stojących przy grobach bliskich im osób. Tekst: W nocy z Wielkiej Soboty na Wielką Niedzielę chrześcijanie zamieszkujący Indie zdobią groby swoich bliskich kwiatami i świecami, oczekując Zmartwychwstania Chrystusa. 30. Obrazy: 1. Ksiądz wysłuchuje spowiednika w konfesjonale. Przy ławce niedaleko klęczy dziewczynka, która się modli, a nad nią czuwa Chrystus. 2. Ksiądz udziela chrztu niemowlęciu. 3. Biskup udziela sakramentu kapłaństwa dwóm młodym mężczyznom. Pytanie: Jakiego sakramentu udziela się w Chinach w Wigilię Paschalną? Odpowiedzi: Pokuty, Chrztu, Kapłaństwa. Prawidłowa odpowiedź: Chrztu. 31. Zdjęcia: 1. Dwie dziewczynki trzymające w dłoniach zapalone świece z czerwonego wosku. 2. Miseczka pisanek zafarbowanych na czerwono i pokrytych chińskimi wzorami. 3. Trzy kobiety, uczestniczące w paradzie, grające na czerwonych bębnach. Tekst: Dla Chrześcijan w Chinach najważniejsza jest Wigilia Paschalna, gdyż wówczas odbywa się chrzest dzieci. Ważnym elementem są również czerwone jajka, które symbolizują wiosnę i narodziny. Natomiast Dzień Zmartwychwstania Chrystusa jest w Chinach małym nowym rokiem, którego obchody są zwykle zwieńczone paradą, na której występują muzycy z czerwonymi bębnami. 32. Tło: na oświetlonej promieniami słońca łące, w zielonej trawie stoi koszyk ozdobiony żółtą wstążką. Zarówno w koszyku jak i na trawie znajduje się mnóstwo kolorowych pisanek. Tekst: Gratulacje! Rozpocznij ponownie. Tło slajdów 33-34 jest identyczne, jasnożółte. Po lewej stronie znajduje się ptasie gniazdo, w którym leżą trzy wzorzyste pisanki. Wokół gniazda rosną żonkile, konwalie i krokusy. 33. Tekst: Wykaz źródeł zdjęć: 1. Freeimages, 2. Pinterest (portal społecznościowy pozwala na niekomercyjne wykorzystanie zdjęć), 3. Pixabay, 4. Pexels, 5. Unsplash, 6. Wikipedia. 34. Tekst: Miejska Biblioteka Publiczna w Jaworznie. Dział Informacji Regionalnej. Opracowanie: Karin Wawrzynek. 2022r. Logo: biblioteki.